

Forsøgsvilkår nr. 7 vedr. ny organisering af menighedsrådets arbejde - Fra roller til ansvar og opgaver

Dato: 6. februar 2019

Akt nr. 38417

Sagsbehandler
Anette Mia Rasmussen

Fase 1 - Opstart

Inspiration	<p>I dag indeholder menighedsrådsloven en meget stram styring af, hvordan menighedsråd skal organisere sig internt. Der skal vælges en formand, en næstformand, en sekretær, en kasserer og en kontaktperson. Og der skal nedsættes et kirke- og kirkegårdsudvalg og et præstegårdsudvalg, hvis man er flere menighedsråd, der har fælles præst.</p> <p>Internt i menighedsrådet kan der imidlertid være stor forskel på, hvor de enkelte medlemmers interesser og faglighed ligger, hvorfor det er relevant at undersøge, om man kan skabe større fleksibilitet i forhold til den interne organisering i de enkelte menighedsråd.</p>
Forsøgsindhold	<p>Med disse forsøgsvilkår bliver det muligt for det enkelte menighedsråd at vælge mellem følgende modeller for den interne organisering:</p> <p><u>A) Bestyrelsesmodellen med professionel forvaltning</u></p> <p>Modellen forudsætter en administrativ ledelse/forvaltning, som gennemfører menighedsrådets beslutninger. Formandsposten og næstformandsposten bibeholdes. Herudover er det frivilligt, hvordan menighedsrådets øvrige opgaver fordeles mellem de valgte medlemmer og menighedsrådets ansatte. Denne model giver menighedsrådene mulighed for, at der fx ikke vælges kontaktperson, sekretær, kirkeværge eller kasserer, men at opgaverne i stedet placeres, som menighedsrådet ønsker. Den administrative ledelse refererer til formanden for menighedsrådet.</p> <p>Modellen kan forbedre praksis i store sogne, hvor de mange enkeltmandsposter i menighedsrådet skygger for, at menighedsrådet træffer de politiske beslutninger, som gennemføres af medarbejdere.</p> <p><u>B) Bestyrelsesmodel med arbejdende udvalg.</u></p> <p>I bestyrelsesmodellen med arbejdende udvalg anvender menighedsrådet udvalg til at tage ansvaret for/udføre opgaverne vedrørende udvalgte områder inden for menighedsrådets opgaver/ansvar. Det kan være nedsættelse af et eller flere udvalg, herunder bl.a. administrationsudvalg (evt. delt op i økonomiudvalg og personaleudvalg) og kirkeudvalg.</p> <p>Forenklingen i forhold til den nuværende lovgivning er, at udvalgene under menighedsrådene bidrager til at løse opgaverne i fællesskab, og at det fx er et personaleudvalg/forretningsudvalg og ikke en enkelt</p>

	<p>kontaktperson, der varetager opgaverne med fx mange ansatte/arbejdspladser.</p> <p>Modellen tilgodeser, at menighedsrådsmedlemmerne kan blive medlem af de udvalg, som de finder mest interessante. Det vil sige, at menighedsrådsmedlemmer potentielt set kan blive friholdt for specifikke opgaver.</p> <p>I denne model kan det afprøves, hvor meget kompetence menighedsrådet vil og kan delegerer til et udvalg.</p> <p>Det samlede menighedsråd fastsætter budgetrammen for de enkelte udvalg. Hvert udvalg har kompetencen for sit område. Det er fortsat det samlede menighedsråd, der aflægger regnskab.</p> <p><u>C) Formands/næstformandsmodellen</u></p> <p>Formands/næstformandsmodellen er en model for mindre menighedsråd, hvor de samlede opgaver er af meget begrænset omfang. Menighedsrådet har ansvaret for de områder, som i dag reguleres af roller/funktioner, men de konkrete opgaver, som ansvaret medfører, udføres af formand/næstformand. Forenklingen sker ved, at to enkeltpersoner kan varetage de meget få opgaver, det lille menighedsråd har. Et eksempel er fx, at de samlede opgaver omkring sekretær, kirkeværge mm. kan være af så begrænset omfang, at det ikke giver mening, at der skal vælges til disse poster. De øvrige menighedsrådsmedlemmer kan i stedet anvende deres ressourcer på at få kirkens liv og vækst på dagsordenen.</p> <p>Modellerne ændrer ikke ved de opgaver og det ansvar (kompetence), som menighedsrådet har. Tanken er at give mulighed for, at de lovbestemte roller og dertilhørende funktionsområder frisættes og på den måde gøre ansvaret lettere at løfte og øge kvaliteten af menighedsrådets opgaver.</p>
Projektets beslutningsgrundlag	Kirkeministeren udbyder forsøgsvilkårene i 2019, jf. § 4 i lov om forsøg i folkekirken, efter drøftelse med følgegruppen om forsøg.
Hjemmel til projektet	§ 3 i lov om forsøg i folkekirken er hjemmel for forsøgsvilkårene.
Formål	Formålet med forsøgsvilkårene er at afprøve forskellige modeller for den interne organisering af opgaverne i menighedsrådene. Med forsøgsvilkårene gives der mulighed for mere fleksible og enkle vilkår for den interne organisering i menighedsrådene. Menighedsrådene skal have mulighed for at være menighedsråd på deres måde.

	<p>Det er en forudsætning i forsøgslovens § 8, at der sker en systematisk erfaringsopsamling, som kirkeministeren kan inddrage i forbindelse med en evt. revision af det kirkelige regelsæt.</p> <p>I forhold til disse forsøgsvilkår skal evalueringen bl.a. bidrage med viden om hensigtsmæssigheden af mulighed for en mere fleksibel organisering af opgaver internt i menighedsrådene både i forhold til de nuværende enkeltmandsposter og i forhold til udvalgsstrukturen.</p> <p>Formålet er at lette arbejdet i menighedsrådet ved tilrettelæggelse af arbejdet, så det passer til de opgaver og det ansvar, der er lokalt.</p> <p>Formålet med forsøgsvilkårene er desuden at sikre, at man som menighedsrådsmedlem kan arbejde med de opgaver, som man interesserer sig for. Dem, som interesserer sig for administrative opgaver, kan varetage disse, og dem, som interesserer sig for at skabe aktiviteter, kan gøre dette. Dem, som gerne vil begge dele, engagerer sig i begge dele.</p> <p>Samtidig skal det undersøges om en ændret intern organisering kan betyde, at flere får lyst til at stille op til menighedsrådsvalg, altså om en ændret arbejdsdeling vil have en gavnlig effekt på rekruttering og fastholdelse af menighedsrådsmedlemmer.</p>	<p>Side 3 Akt nr. 38417</p>
<p>Det nye er</p>	<ul style="list-style-type: none"> • At forsøgsvilkårene er en del af en forsøgspakke, som udbydes i medfør af lov om forsøg i folkekirken, hvor der vil ske en systematisk erfaringsopsamling og evaluering med henblik på at undersøge, hvordan man kan gøre det lettere for menighedsrådene at organisere deres opgaver individuelt, så de kan opnå – den for dem hver især – helt rigtige balance mellem de kirkelige og administrative opgaver, herunder sikre viden om: <ul style="list-style-type: none"> ○ Modellen virker efter hensigten. ○ "Den gode" standardvedtægt og vejledning. • Menighedsrådets organisering tager udgangspunkt i det lokale behov og ikke en central regulering. Dette gøres ved, at udgangspunktet tages i ansvaret og opgaverne og ikke i centralt definerede roller. • Menighedsrådene får større frihed til at organisere sig individuelt, sådan at måden at arbejde på passer med den praktiske virkelighed, der er i sognene. • Fokus på optimal udnyttelse af menighedsrådsmedlemmers interesser og faglighed øges. • Flexibiliteten for de enkelte menighedsrådsmedlemmer øges, således at de kan arbejde med det, de interesserer sig for, bl.a. med henblik på fastholdelse og rekruttering. 	

Facilitering	<p>Forsøgsdeltagerne vurderer, om der er behov for facilitering og beslutter i så fald, hvem der skal varetage faciliteringsopgaven. "Facilitering" dækker over, om menighedsrådet har behov for ekstern hjælp til at komme i gang med forsøget og til at gennemføre det.</p> <p>Dette gælder både for facilitering i perioden indtil kirkeministerens godkendelse af forsøg, og i perioden fra kirkeministerens godkendelse og indtil forsøget afsluttes. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 4, stk. 4, i lov om forsøg i folkekirken.</p> <p>I perioden frem til forsøget er godkendt af kirkeministeren, kan en facilitator understøtte processen vedr. ansøgning, rådgive og yde administrativ bistand. Der kan søges om tilskud til finansiering af facilitator i perioden indtil forsøgets godkendelse hos Kirkeministeriet.</p> <p>I den periode forsøget løber, kan menighedsrådene ligeledes vælge at tilknytte en facilitator, som kan hjælpe med rådgivning, administrativ bistand og evt. konflikthåndtering. Udgiften hertil finansieres lokalt.</p> <p>I forsøgsansøgningen skal det for begge perioder oplyses:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om menighedsrådene ønsker facilitering. • I givet fald hvem man ønsker som facilitator. • Kort beskrivelse af facilitators rolle i forhold til det konkrete forsøg. • Estimeret udgift til facilitering.
Tilsyn	Ikke relevant.
Udfasning	Der er ikke behov for et udfasningsforløb.
Opmærksomhedspunkter	Skal der være minimumskrav i forhold til udvalgenes størrelse og forholdet mellem dem. Dette vil i de enkelte forsøg bero på en konkret vurdering i forhold til antal medlemmer i det enkelte menighedsråd.
Metode	<p>Det er en forudsætning, at det gennemføres 10 enkeltforsøg, hvor enkelt-menighedsråd indgår. Forsøgene inden for forsøgsvilkårene kan foregå i forskellige provstier.</p> <p>Både mindre og større menighedsråd samt land og by bør være repræsenteret med henblik på, at det i evalueringen kan vurderes, om forsøgsvilkårenes egnethed afhænger af disse forhold.</p>
Økonomi	Eventuelle udgifter finansieres af kirkekasserne.

Side 4
Akt nr. 38417

Fase 2 - Afprøvning

Afprøvning/p periode	<p>Ansøgningsfristen er 15. september 2019.</p> <p>Forsøgene løber fra 1.december 2019 – 27. november 2021. Der er ikke mulighed for forlængelse men fortsat mulighed for 1 års udfasningsforløb frem til 26. november 2022.</p> <p>Forsøget kan afsluttes inden forsøgsperiodens udløb, hvis dette beslutes ved almindeligt stemmeflertal i menighedsrådet.</p>
---------------------------------	---

Side 5
Akt nr. 38417

Fase 3 - Evaluering

Evaluering	<p>Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV) gennemfører evaluering af forsøg under disse forsøgsvilkår, jf. § 8 i lov om forsøg i folkekirken. FUV vurderer i samarbejde med Kirkeministeriet, hvilken evalueringsmetode der skal anvendes.</p> <p>Evalueringen gennemføres i 1. kvartal 2022 og indgår som en del af den samlede systematiske evaluering af alle initiativer.</p>
-------------------	---

Fase 4 – Opfølgning

Opfølgning	<p>Kirkeministeren overvejer på baggrund af forsøg under forsøgsvilkårene, om der evt. er behov for ændring af gældende regler, jf. § 10 i lov om forsøg i folkekirken.</p>
-------------------	---